

Felnőttek és gyerekek kis csoportjával, nyári lelkigyakorlaton a zsolozsma egyes részeinek éneklésére is sor került (himnusz, rezponzórium, ev. kantum), s kár, hogy ez nem folytatódott tovább. Megfigyeltem, hogy a fiatalok is fogékonyak a szépre. Néhány fiatal segítségével, ha kicsit talán szólóének jelleggel is, de sikerült a szent háromnap liturgiáját kiegészítenünk a Népeinktár szerint. (Glória- és alleluja-visszaadás, lábmosás szertartása alatt, kereszthódolatkor Victimae paschali..., Veni sancte)

Az énekeket a néppel a vasárnapi szentmise előtt gyakoroltam. Általában orgonakísérettel, mert nélküle erősen deformálták a dallamot. Az ambótól énekeltem elő és vezettem. Kezdetben nagyon félénken és bizalmatlanul énekeltek. Különösen a férfiak padsoraiból nem jött hang. Mihelyt azonban jobban megtanulták az éneket, felszabadultan énekeltek a közönség. Több visszajelzés is érkezett, milyen szép ez az ének. De többen mondták: minek kellene újítások...

Szemináriumba vonulásom után kicsit elakadt az egész, mert nem sikerült utánpótlást szerezni, habár akadt fiatal, aki beiratkozott a pesti kántorképzőre, azonban még több „befektetésre” lesz szükség. A már megtanult énekeket azonban bármikor elő tudom venni.

Tanulságok, amelyeket szereztem:

- Az embereket nem szabad hagyni a közömbös magatartásban, nem mondhatunk le az igényességről még faluhelyen sem. Az emberek is igénylik a törődést, a hitben való növekedést, s azt, hogy tanítsák őket.
- A liturgia méltó végzésébe érdemes minden erőt és fáradságot befektetni. Helyes vágányra teszi az emberek lelki életét és ráirányítja hitünk titkaira a figyelmet, sőt részéssít bennük.
- Szükséges, hogy az énektanítást liturgikus nevelés is kísérje.
- Nagy erő, ha a plébánossal összhangban történik mindez.
- Nem szabad túlbecsülni a közösség lehetőségeit és energiáit, többet követelni, mint amennyit tudnak – helytelen. Sok türelemre, fokozatosságra és szeretetre van szükség.
- Igyekezetünk befulladás, ha nem keresünk munkatársakat (orgonista, kántor, zsolttáros, kis liturgikus énekkar, fiatalok).
- Kell, hogy az egyházzene is legyen motorja, lelkes, igényes kántorra van szükség.
- Nem szabad elkeseredni és csalódni, ha valami nem sikerül, vagy másképpen sikerül. Az értékeket mindig nehezebb terjeszteni, mint az ócskaságokat. De megéri a fáradságot.

*Józsa Attila
a Hittudományi Akadémia (PPKE) hallgatója*

Nyári kántorképző

Az Albertfalvai Don Bosco Iskola (Budapest, XI. ker.) 1996. június 24-én nyitotta meg kapuit a Kántorképző hallgatói számára. A két napos felvételi vizsga után 107 hallgató nyert felvételt a négy évfolyamra. A határainkon kívüli országokból 14 hallgató érkezett. Felvidékről 6, Kárpátaljáról 2, Erdélyből 4, Vajdaságból 1 és az Egyesült Államokból 1.

A közel öt évtizede folyamatosan alakuló és már négy kurzusra terjedő tanfolyam a hallgatók iránt komoly követelményeket támaszt. Már az 1. évfolyamnál komoly szűrés van. Ugyanis nem elegendő a jó hallás vagy a választott énekek élénkítése, hanem a zeneiskolák 5. évfolyama zongora-tudása az indulási szint. Ezért ennek az évfolyamnak nemcsak új ismeretek közlése a feladata, hanem az egységes szintre való felhozás is. Így lehetséges, hogy vannak, akik könnyebben boldogulnak, de vannak, akiknek komoly erőfeszítéseket kell tenni az előrehaladás érdekében.

A felsőbb évfolyamok folytatják megkezdett tanulmányukat. Mivel nem automatikusan nyer felvételt az, aki az előző évben már itt tanult, jól lemérhető a hozzáállása és az egész évi szorgalma. Bizony, idén is előfordult, hogy „magabiztos egyéniségeket” kellett alsóbb osztályba utasítani.

Immár második éve új tárgyat is bevezettünk az eddigiek mellé. Látván, hogy a különböző alapok mennyi hiányosságot is rejtenek magukban, a zenetörténet előadásának folya-

matos bővítésével igyekszünk ezt valamelyest pótolni. A kóruséneklést pedig órák átcsoportosításával tudtuk heti 4 órára emelni.

A tanfolyam fontos része a heti három szentmise. Ebben a közös éneklésen kívül a liturgikus szolgálat, népének, gregorián és többszólamú művek egyaránt szerepet játszanak. Tehát az elméleti képzés mellett komoly hangsúlyt kap az a gyakorlat, amit a kántornak a saját közösségében végeznie kell.

1996-ban 29 hallgató nyert oklevelet, köztük 1-1 felvidéki és kárpátaljai. A végzetek vizsgahangversenye után, július 26-án Takács Nándor püspök úr, az OMCE elnöke tartotta a befejező szentmisét. A szentmise végeztével került sor az oklevelek átadására. Évenként Harmat Artúr-díjat adományoz a tanári kar annak az oklevelet nyert hallgatónak, aki első-sorban erkölcsi, de tanulmányi eredménye alapján is kiemelkedő. Ebben az évben e díj nyertese Volf Annamária (Ácsteszer) volt. Kiváló tanulmányi eredményt ért el: Koleszár Ildikó (Kassa) és Nagy Ilona (Tiszapalkonya). Sajnos, a mai nehéz körülmények között csak nagyon kevesen vannak, akik a kántori szolgálatot főállásként tudják végezni.

A terveink között szerepel, hogy ebben az évben a Kántorképzők számára Liturgika, Népének, Gregorián és Zenetörténet jegyzetet elkészítjük és rendelkezésre bocsátjuk az ország többi kántorképzőjének is. Az elmúlt évhez hasonlóan novemberben találkozót tartunk hallgatóinknak.

Verbényi István
igazgató

Kántor-riport

Rendhagyó módon most nem egy budapesti művész-kántort szeretnék bemutatni, még csak nem is egy nagymúltú idős kollégát, hanem egy Nógrád megyei kis falu fiatal kántornőjét.

Ádámné Kovács Bernadett gyerekkora óta kántorkodik kis falvakban. Jól ismeri tehát a kántori hivatásnak azt a szép területét, amit a még éneklő falusi néppel való együttműködés jelent.

Egy pesti kántor nemigen találkozik már azzal az élménnyel, hogy a templom hangos az énektől, s mikor a kántornak valóban vezetnie kell az éneket és nem csak szólóznia saját orgonakísérettel. Nagyorosziban is, ahol Bernadett okleveles kántorként működik, van mód „népéneklés”-re, de itt valami más is történik. Működik egy fiatal kórus is, egy szkóla. A szentmiséken introitust és kommuniót is énekelnek. Egy falusi templomban(!) Hogy is van ez? Hiszen, ha jól tudom, amikor Ön végzett a kántorképzőn 1972-ben, még Kis Magyar Uzuális sem volt!

- Ez igaz. De több gyereket is indítottam Pestre, a kántorképzőre, és tőlük folyamatosan érdeklődtem az újabb követelmények felől, így állandó volt a kapcsolat. Így kaptam hírt az Éneklő Egyházzól is, megvettem és azóta is használom.

- Hogyan fogadták ezeket az énekeket a helybeliek?

- Amikor elővettem a latin ordináriumot, azzal fogadták, hogy „De jó, hiszen fiatal korunkban is ezt énekeltük”.

- És a fiatalok, őket hogyan fogta meg?

- A környékről több fiatal jár kántorképzőbe, zeneiskolába; ezekkel a gyerekekkel foglalkozom. Próbálok beléjük plántálni valami nagyon szépet. Belőlük áll az én kis „énekkarom”. Vannak közöttük középiskolások és általános iskolába járók. Hetenként tartunk próbát.

- Mióta énekelnek szertartásokon rendszeresen?

- Három év óta végigénekeljük ádvent, nagyböjt, Szűz Mária és a szentek miséinek introitusait és kommunióit. A tanulásban sokat segít a magnószalag, amit az Éneklő Egyházhoz adtak ki. Nagyobb ünnepeken egy-egy négyzólamú darabbal is készülünk.

- Miket énekelnek még ünnepekkor?

- A virágvasárnapot Barsi Balázs Nagyheti könyvéből végezzük, ilyenkor természetesen be is öltözünk. A szent három napot az Éneklő Egyházból énekeljük végig. Elszólások alkalmával a Missa Mundi Kyrie-jét és Agnus-át mindig az elszólások közül intonálja egy-egy gyerek. A kicsik különösen szeretnek szerepelni.